

Naš matematičar u teoriji vjerojatnosti, Goran Peskir¹

Željko Hanjš

Na 5. hrvatskom međunarodnom kongresu matematičara koji se održao u Rijeci 2012. godine sudjelovao je kao plenarni predavač i prof. dr. Goran Peskir. Studirao je matematiku na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Potom je u Danskoj doktorirao matematiku iz područja teorije vjerojatnosti. Nakon toga živi u Manchesteru u Velikoj Britaniji sa suprugom Joannom i dvije kćeri, Elizabeth i Darcie. Zamolili smo ga za kratak intervju, na što se on rado odazvao.

Profesor G. Peskir
travnja 2002.

Gdje ste rođeni i gdje ste polazili osnovnu i srednju školu?

Rođen sam 1964. godine u Sisku gdje sam završio osnovnu školu (1971.–79.) i gimnaziju Vladimir Majder Kurt (1979.–83.) s matematičkim usmjerenjem. Sjećam se da smo imali dva razreda, jedan muški i jedan ženski, navodno da možemo bolje učiti. Matematika je bila pravi izbor i zbog toga što se mogla vrlo brzo naučiti već i u mješovitom razredu tako da smo zaista imali puno vremena i za sve druge lijepe stvari oko nas.

Obitelj profesora G. Peskira rujna 2010.

Za koje ste se područje matematike odlučili tijekom studija u Zagrebu?

Tijekom dodiplomskog (1984.–88.) i poslijediplomskog studija (1988.–90.) na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu odlučio sam se za teoriju vjerojatnosti.

¹ Dobivajući britansko državljanstvo profesor G. Peskir je anglo-saksonizirao svoje prezime uklanjajući kvačicu sa slova š iz izvorne verzije prezimena koje je korišteno u Hrvatskoj.

Uz teorijsku matematiku također me je zanimala i fizika te sam slušao puno raznih predavanja tokom tih godina.

Dosta rano nakon studija otišli ste u inozemstvo. Gdje ste sve boravili i kako je tamo tekao Vaš znanstveni put?

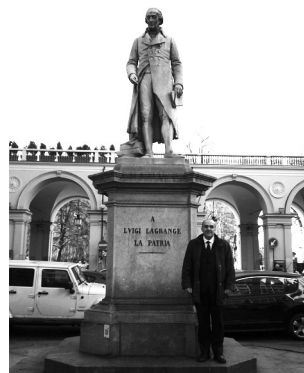
U siječnju 1991. godine otišao sam na doktorski studij u Aarhus u Danskoj gdje sam doktorirao 1993. (PhD) i 2002. (DrScience). Na istom matematičkom institutu radio sam kao istraživač (1993.–96.) i izvanredni sveučilišni profesor (1996.–2005.). Od 2005. godine radim kao redoviti sveučilišni profesor matematike na Sveučilištu u Manchesteru. Od sredine devedesetih godina također sam radio kao gostujući sveučilišni profesor u Australiji, Austriji, Finskoj, Francuskoj, Italiji, Japanu, Kanadi, Njemačkoj, Sjedinjenim Američkim Državama i Velikoj Britaniji.

Zasigurno su mnogi studenti kod Vas diplomirali, a kasnije i doktorirali. Da li je među njima bilo i onih iz Hrvatske?

Među mojim studentima i desetak doktoranada u Danskoj i Engleskoj nije bio nitko iz Hrvatske. Vjerujem da je razlog i to da Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu sada ima vrlo jaku grupu iz teorije vjerojatnosti tako da mladi ljudi više ne moraju otići iz Hrvatske da steknu doktorsku naobrazbu. Nekih dvadesetak-tridesetak godina unazad bilo je drukčije i za nas je u to vrijeme bilo sasvim normalno otići na doktorski studij izvan Hrvatske.

Profesor G. Peskir u znanstvenoj posjeti Japanu u gradu Kyoto rujna 2009.

Profesor G. Peskir u znanstvenoj posjeti Italiji u gradu Turin siječnja 2013.

S kojim matematičarima ste uspostavili trajnu aktivnu suradnju?

Lista matematičara s kojima sam uspostavio trajniju aktivnu suradnju je dulja i buduću da je to jedan od najljepših i najvrjednijih aspekata matematike kao profesije to baš i nije lako sažeti u par rečenica, osim možda da trenutno radim s Hans-Jürgen Engelbertom iz Njemačke na nekim klasičnim problemima vezanim za ime Vilima Feller-a o kojem se, kako vidim, dosta pisalo u ranijim brojevima MFL-a.

Koji su vaši najznačajniji doprinosi u teoriji vjerojatnosti?

Od doprinosa koje drugi koriste postoji nešto što se zove 'princip maksimalnosti' (the maximality principle), pa onda 'princip neprekidnog kontakta' (the principle of continuous fit), zatim 'lokalno vremensko-prostorni račun' (local time-space calculus),

te još neke druge stvari kao ‘difuzijski zakon’ koji se nazvan po mom imenu (Peskir’s diffusion law) i koji se primjenjuje u fizici i medicini. Ima i nekih novijih stvari koje su tek nedavno razvijene ili se još uvijek razvijaju i meni osobno su jako drage, ali tek će vrijeme pokazati koliko su korisne i drugima u matematici i njenim primjenama.

Sa znanstvenog skupa “School & Symposium on Optimal Stopping with Applications” u Manchesteru siječnja 2006. Prvi red (slijeva nadesno): Alexander Novikov, Laurie Snell, Albert Shiryaev, Larry Shepp, Goran Peskir, Andreas Kyprianou.

Da li ste u srednjoj školi čitali Matematičko-fizički list i što je on za vas značio?

Nažalost u srednjoj školi nisam čitao MFL. Prije ovog intervjua dobio sam zadnja četiri broja da se malo upoznam s njim i nakon što sam otvorio prvi, pročitao sam sva četiri broja od prve do zadnje stranice, doslovno u jednom dahu i bez stajanja. MFL je zaista izvanredan časopis! Svakako ga preporučujem svima zainteresiranima za matematiku i fiziku te naročito učenicima srednjih škola.

Da li ste sudjelovali na matematičkim natjecanjima i koliko vam je to pomoglo u usmjerenju na matematiku?

Samo jednom, mislim u sedmom ili osmom razredu, bilo je organizirano školsko natjecanje iz matematike, gdje je sudjelovao velik broj učenika, ne znam točno koliko njih, ali znam da ih je bilo puno. Sjećam se da sam nakon rješavanja zadataka bio dosta razočaran svojim nastupom, bez obzira što se nisam pripremao, te nisam ni očekivao neki bolji rezultat. Par dana nakon toga, na svoje veliko iznenađenje, uočio sam svoje ime na prvom mjestu! Ni dan-danas ne znam da li je to bilo povezano s mojim dobrim rješenjima ili su svi drugi imali lošija rješenja od mojih. Jednu stvar sam tada polako počeo shvaćati a to je da je matematika vjerojatno najlakša stvar na svijetu za sve koji ju vole i vide stvari na svoj način. Ja vjerujem da je to trajna ljepota i snaga matematike. Ona nam pomaže da otkrijemo sami sebe te da živimo u skladu sa sobom i s drugima oko nas.

Što biste mogli preporučiti učenicima srednjih škola koji se više zanimaju za matematiku i koji joj se žele posvetiti poslije studija?

Ako volite matematiku upišite se na fakultet i studirajte ju. Otkrijte svoju originalnost u matematici i njeujte ju. Matematika će vam pomoći da otkrijete sami sebe te da živite u skladu sa sobom i s drugima oko vas. Zar postoji išta jednostavnije i ljepše od toga?